

Gozdarski inštitut Slovenije
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Večna pot 2, 1000 LJUBLJANA

Raziskovalni projekt:

Študije s področja žičnega spravila iz gozdov v lasti RS

JAKA KLUN

Strokovna naloga:

- 1. Zagotavljanje varnosti in zdravja na skupnem delovišču pri raziskavah pridobivanja lesa**
- 1.a Priloga 1**
MIRKO MEDVED, JAKA KLUN
Sporazum o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču št. 48/2002
- 1.b Priloga 2**
MIRKO MEDVED, JAKA KLUN
Program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču

Ljubljana, december 2002

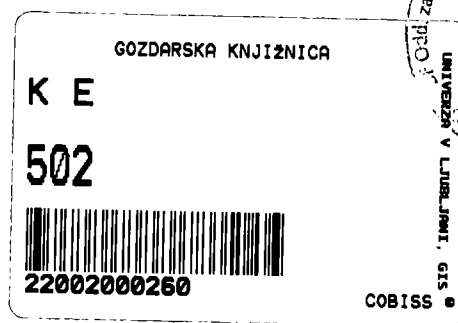
GDK 375 + 304

K.b.: spravilo lesa, žično spravilo, varstvo pri delu,

T.D.: 2.13

ln = 5853

ID = 1076646

ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN
ZDRAVJA NA SKUPNEM DELOVIŠČU
PRI RAZISKAVAH PRIDOBIVANJA LESA

Izdelal: Jaka Klun
Mentor: mag. Milan Jurjavčič
Ljubljana, oktober 2002

PREGLED VSEBINE

POVZETEK	3
UVOD	4
GLAVNI DEL	5
1 SPRAVILO LESA Z ŽIČNIMI NAPRAVAMI	5
1.1 Opis delovnega mesta: žičničar	5
1.2 Opis dela	5
1.3 Opis nevarnosti in ukrepi za povečanje varnosti	6
2 RAZISKAVE SPRAVILA LESA Z ŽIČNIMI NAPRAVAMI	9
2.1 Opis delovnega mesta: snemalec	9
2.2 Opis dela	9
2.3 Opis nevarnosti in ukrepi za povečanje varnosti in kakovosti dela	10
3 INTEGRACIJA DELOVNIH MEST NA DELOVIŠČU	11
3.1 Obveznost dela na skupnem delovišču	11
3.2 Motnje in oviranje delovnih procesov na skupnem delovišču	11
3.3 Dogovor o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču	11
4 ZAKLJUČEK	12
5 LITERATURA	13
6. PRILOGE	14

POVZETEK

Pri raziskovalnem delu na področju gozdarskih del in pridobivanja lesa se na skupnem delovišču v neposrednem stiku nahajajo gozdni delavci in raziskovalci. Predmet raziskave je lahko delovno okolje, gozdni delavec ali delovni proces. Pogosto vse troje hkrati. Pridobivanje lesa, zlasti spravilo lesa z žičnimi napravami, na primeru katerega temelji ta naloga, spada med najnevarnejša gozdarska dela. Zato je za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu potrebno s skupnimi ukrepi določiti načine in sredstva za odkrivanje, preprečevanje in odstranjevanje vzrokov, ki lahko privedejo do telesnih poškodb, zdravstvenih okvar in drugih škodljivih posledic za življenje in zdravje vseh delavcev na skupnem delovišču. Delo gozdnih delavcev in raziskovalcev na skupnem delovišču mora potekati nemoteno in organizirano tako, da nihče ni ogrožen in da ne ogrožajo drug drugega.

Ključne besede:

Gozdarska dela - so vsa dela v gozdu ali zunaj gozda, kadar so predmet dela lesnate rastline ali njihovi deli. Opravljajo jih delavci specializiranih gozdarskih podjetij, njihovi podizvajalci ali pa lastniki gozda - fizične osebe. Opredeljeni so z besedo »gozdni delavci«.

Pridobivanje lesa - je proizvodni sistem, ki združuje naslednje proizvodne faze za pridobitev gozdnih lesnih proizvodov: sečnja, spravilo (s podfazama vlačenje in zbiranje), dodelava v gozdu, prevoz, in odpiranje sestojev s sekundarnimi prometnicami.

Žično spravilo - pomeni spravilo lesa z gozdarskimi žičnimi napravami. Zahteva tehnično in gozdarsko strokovno znanje. Med spravilom je les v celoti ali vsaj delno dvignjen od tal. Delovni proces sestavljajo zaporedni ciklusi delovnih operacij.

Žična naprava - ločimo klasične žične žerjave, večbobenske žične vitle in večbobenske žične žerjave s stolpi. Slednji so danes najpogosteje v uporabi. Sodobne sestavlja pogonsko vozilo, večbobenski vitel s stolpom, daljinsko vodeni voziček in hidravlična nakladalna naprava.

Študij dela - je osrednje področje organizacije dela in zajema tri področja: študij časa in učinkov, oblikovanje dela in vrednotenje dela. V gozdarstvu je študij dela razvojna dejavnost. Delavce (raziskovalci), ki se ukvarjajo s študijem dela (terenske meritve dela) imenujemo »snemalci«.

UVOD

Pri izvajanju raziskav pridobivanja lesa smo določili izhodišča, ki jih je potrebno nujno upoštevati za doseganje kakovostnih meritev dela.

Ta so:

- objektivna meritev dela t.j. študij časa in študij učinkov,
- izvajanje meritev brez motenja ali oviranja delovnega procesa pridobivanja lesa,
- zagotovljena varnost in varovanje zdravja vseh delavcev v skupnem delovišču.

Upoštevanje teh izhodišč narekuje določene ukrepe pri metodi izvajanja meritev, sporazumevanju med vsemi delavci, pri zavestnem zmanjševanju tveganja in večjem obvladovanju nevarnosti s poznavanjem delovnega procesa in pravilnim premikom ter zadrževanjem na delovišču, pri uporabi osebne varovalne opreme in pri uporabi ustrezne delovne opreme za izvedbo meritev.

Na podlagi zakonske določbe 25. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur.l. RS, št. 56/99) je potrebno s pisnim sporazumom določiti skupne ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter delavca, odgovornega za izvajanje teh ukrepov, na deloviščih, kjer hkrati opravlja dela dvoje ali več delodajalcev. Snemalci se morajo seznaniti z vsemi navodili za varno delo, ki običajno veljajo na delovišču. To je osnova za teoretično usposobljenost za delo na skupnem delovišču. Potrebno je tudi zagotavljanje praktične usposobljenosti za vsako delovišče posebej.

GLAVNI DEL

1 SPRAVILO LESA Z ŽIČNIMI NAPRAVAMI

1.1 Opis delovnega mesta: žičničar

Delo na delovnem mestu žičničarja poteka na odprtem prostoru, na prostem, v ropotu, na višini (plezanje na stolp in drevesa do višine cca. 15 m) in na premičnem stroju. Za delo je značilen hiter tempo in vsiljen ritem. Delo se opravlja samo stoje ter izmenoma stoje in sede, pogosto v prisiljenem položaju, s pogostim klečanjem, čepenjem in pripogibanjem. Občasno se izvaja privzdigovanje bremen, prenašanje bremen po ravnem in po brezpotju ali v strmini, ročno dvigovanje bremen, vlačenje vrvi do 30 kg in delo z rokami. Delo poteka v skupinah, na akord in občasno preko rednega delovnega časa.

Za delo je zahtevana strokovna usposobljenost (izpit za delo z gozdnimi žičnicami) ter polnoletnost, večje psihofizične sposobnosti, vid na blizu in globinski vid (očala niso ovira), spretnost s prsti in ročna spretnost ter sposobnost za delo na višini. Obvezen zdravstveni nadzor izvaja pooblaščen zdravnik enkrat na dve leti, prav tako opravljajo žičničarji teoretično usposabljanje za varno delo, praktično usposabljanje pa vsako leto. Navodila za varno delo so zbrana v priročniku za upravljanje in vzdrževanje žične naprave, pravila ravnanja pri resni in neposredni nevarnosti pa so navedena v delovnem nalogu. Delovna oprema je pregledana in preizkušana v dnevni, tedenski, mesečni in letni periodični cikli po navodilih proizvajalca in planu tehnične dokumentacije. Za požarni red na delovnem mestu velja izdelan požarni red delodajalca.

Osebno varovalno opremo delavcev v osnovi sestavlja čelada (SIST EN 397), glušniki (SIST EN352), delovni čevlji (SIST EN 345-2), delovna obleka in rokavice. Delavec nosi s seboj osebni komplet prve pomoči, v pogonskem vozilu pa se nahaja tudi torbica za prvo pomoč. Na delovno mesto je dostop omejen, zato je potrebno označiti javne poti in prehode z opozorilnimi znaki, razkladalno postajo na gozdni cesti pa z oznako POZOR - SEČNJA IN SPRAVILO - Nevarnost padajočega drevja - Stroji na cesti!

1.2 Opis dela

Delo z žično napravo pri spraviilu lesa je razdeljeno na tri sklope delovnih postopkov: montažo, obratovanje in demontažo naprave. Posamezni postopki potekajo v določenem številu delovnih operacij. Značilna opravila delavca na delovnem mestu žičničar delimo na glavna in pomožna.

Glavni opravili sta dve. Prvo je spravilo, kjer se vršijo hitro ponavljajoče se operacije prazne vožnje, razvlačevanja vrvi, privezovanja tovora, privlačevanja, polne vožnje, spuščanja in odvezovanja tovora ter sortiranje in zlaganje gozdnih lesnih sortimentov. Sodoben stroj omogoča tudi istočasnost posameznih operacij. Tako npr. pri sortiranju in zlaganju sortimentov s pomočjo hidravlične dvižne naprave s kleščami navadno že poteka prazna vožnja vozička, ki jo do mesta prejšnjega začetka polne vožnje izvaja stroj samodejno. Pri razvlačevanju in pripenjanju ter privlačevanju prevzame daljinsko upravljanje vozička in s tem tudi delovanje večbobenskega vitla na pogonskem vozilu delavec v sestoji. Upravljanje spet prevzame delavec na razkladalni postaji na gozdni cesti po dvigovanju oblikovanega tovora do linije nosilne vrvi, ko mu delavec v sestoji pošlje radijski in zvočni signal za prevzem upravljanja. Naslednjo operacijo, polno vožnjo, prične in upravlja delavec na razkladalni postaji. Medtem delavec v delovišču oblikuje nov tovor. Navadno v sestoji sodeluje pri delu še tretji delavec. Naslednje glavno opravilo je montaža oz. demontaža stroja in premiki. Osnovne operacije so selitev, ureditev razkladalne postaje, postavitve stroja, ogled trase in postavitve linije, sidranje stolpa in zadnjega škripca razvlačevanje vrvi, sidranje in montaža podpor, napenjanje vrvi in kontrola. Prenos vrvi in opreme se opravlja po linijskem poligonu, demontaža pa se vrši v obratnem vrstnem redu.

Med pomožna opravila spadajo prihod na in odhod z delovišča, vzdrževanje in odmori. Prihod na delovišče žičnega spravila je navadno povezan s peš hojo in težkimi terenskimi značilnostmi kot strmina, težka prehodnost ali neprehodnost, razdalje ipd. Pomembna pri tem je tudi organizacija dela v skupini. Vzdrževanje pomeni dolivanje goriva, pregledi pogonskih, hidravličnih, električnih in drugih komponent žične naprave, mazanje in vzdrževalna popravila, odpravljanje okvar, pregled in vzdrževanje žičnih vrvi, pregled in vzdrževanje opreme, kontrola temperature, pritiska in nivoja olj, kontrola komunikacijske zveze, kontrola baterij. Posebna pozornost velja opravljanju z gorivom in mazivi, delu s poškodovanimi vrvmi in nevarnosti visokih temperatur hidravličnih olj. Med odmori ločimo polurni glavni odmor, krajše odmore in oddihe glede na utrujanje pri delu in potreben čas za fiziološke potrebe.

1.3 Opis nevarnosti in ukrepi za povečanje varnosti

Za delovno mesto žičničarja obstajajo različne nevarnosti in tveganja, da nevarnost povzroči poškodbo ali zdravstveno okvaro.

Med mehanskimi nevarnostmi so to:

- vrteči deli (npr.: vrtenje bobnov in škripcev pri navijanju vrvi, pri klasičnih žičnicah tudi vrtenje zračne zavore),
- premikajoči deli (npr.: privlačevanje tovora, prekladanje sortimentov),

- padanje predmetov (npr.: gozdni lesni sortimenti med vožnjo, delovna oprema, veje posekanih dreves),
- zagrabitve (npr.: žičnih vrvi, bobnov, škripcev).

Nevarnosti delovnega mesta so:

- nevarne površine za zdrse ali padce (npr.: v sestoji ali na stroju),
- nestabilne delovne površine (npr.: pri delu na stroju, pri plezanju na drevesa, pri hoji po kupu lesa),
- delo na višini (npr.: pri montaži in demontaži zadnjega sidra in vmesnih podpor, pri popravilih na stolpu).

Nevarnosti elektrike:

- posredni dotik (npr.: pri delu z žično napravo v bližini elektrovoda),
- statična elektrika (npr.: pojav nevihte in strele).

Nevarnosti dela z nevarnimi snovmi:

- vnetljive ali eksplozivne snovi (npr.: goriva, maziva in hidravlična olja).

Fizikalne nevarnosti so:

- hrup (npr.: hrup žične naprave t.j. stalen ropot pogonskega motorja pri 1500 - 1700 obr./min, hrup zaradi trenja pri navijanju žičnih vrvi in premikanju vozička, na klasičnih žičnicah tudi hrup zračne zavore),
- mehanske vibracije (npr.: vibracije žične naprave med obratovanjem),
- snovi z visoko/nizko temperaturo (npr.: segrevanje hidravličnega olja med delovanjem, ledeni kovinski deli naprave pozimi),
- snovi pod tlakom (npr.: delovni tlak hidravličnih olj).

Med biološkimi nevarnostmi opredeljujemo:

- infekcije (npr.: lymfska borelijoza, klopni meningoencefalitis),
- prisotnost alergenov (npr.: cvetni prah),
- mrčes in plazilci (npr.: piki žuželk, ugrizi plazilcev).

Nevarnosti zaradi ekoloških razmer:

- temperatura zraka (npr.: pregrevanje telesa, sončarica, sončne opekline ali premraženost, podhladitev okončin)
- gibanje zraka (npr.: premraženost)
- vlaga (npr.: premočenost delovnih oblačil)

Nevarnosti, ki izvirajo iz razmerja delavec – delovno mesto so:

- ergonomski dejavniki (npr.: pravilnost tehnike dela),
- ustreznost osebne varovalne opreme (npr.: uporaba poškodovane, dotrajane ali nepopolne osebne varovalne opreme),
- ustreznost kolektivne varovalne opreme (npr.: uporaba poškodovane, dotrajane ali nepopolne kolektivne varovalne opreme).

Nevarnosti, ki izvirajo iz psiholoških dejavnikov:

- konfliktni odnosi (npr.: konflikti in stres pri skupinskem delu),
- samostojno in odgovorno odločanje (npr.: sodelovanje skupine pri vseh treh dejavnostih žične naprave).

Nevarnosti, ki izvirajo iz organizacije dela so:

- organiziranost delovnega procesa (npr.: izmenjevanje delavcev v proizvodnem procesu),

- vzdrževanje delovne opreme (npr.: uporaba brezhibnega orodja).

Druge nevarnosti:

- tretje osebe na delovišču (npr.: planinci, sprehajalci),
- neugodni vremenski pogoji (npr.: delo na prostem ne glede na vremenske razmere),
- spreminjanje delovnega mesta (npr.: selitve na razna delovišča),
- prihod oz. odhod z dela (npr.: prometna nezgoda).

Ukrepi povečanja varnosti pred različnimi nevarnostmi so:

- dosledna uporaba osebne varovalne opreme,
- pravilna tehnika dela in ustrezni delovni postopki,
- opozorilni napisi in znaki za nevarna območja,
- redno teoretično in praktično usposabljanje,
- redno vzdrževanje žične naprave po tehnični dokumentaciji,
- nadzor tehnike dela in uporabe osebne varovalne opreme,
- uporaba kolektivne varovalne opreme (varnostni pas, plezalke, klini, varovalne vrvi, ipd..),
- upoštevanje varnostne razdalje od EE in TT vodov,
- ustrezna zaščita EE in TT vodov,
- zaščita pred udarom strele,
- uporaba ustrezne embalaže za vnetljive oz. eksplozivne snovi in ustrezno označevanje,
- prepoved kajenja in uporabe odprtega ognja pri ravnanju z gorivom,
- pridobitev in hranjenje varnostnih listov za gorivo in maziva,
- cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu,
- uporaba primernih delovnih oblačil,
- uporaba zaščitnih sredstev pred vplivi sonca,
- uporaba primerne zatočišča (npr.: osebno vozilo),
- večje število odmorov,
- redna nabava osebne in kolektivne varovalne opreme v skladu z veljavnimi standardi in hranjenje dokumentacije,
- usposabljanje za uporabo kolektivne varovalne opreme,
- nadzor uporabe in brezhibnosti kolektivne varovalne opreme,
- oblikovanje delovne skupine in usposabljanje vodje skupine,
- usposabljanje delavcev pri zamenjavah v skupini,
- vzdrževanje delovne opreme skladno s tehničnimi navodili,
- namestitev opozorilnih tabel po predpisih in zakonu o varnosti v cestnem prometu (bližina delovišča, prečkanje poti čez linijo),
- redno izdajanje potnih in delovnih nalogov,
- urejeni tehnični predpisi za selitev žične naprave med delovišči.

2 RAZISKAVE SPRAVILA LESA Z ŽIČNIMI NAPRAVAMI

2.1 Opis delovnega mesta: snemalec

Delo na delovnem mestu snemalca pri spremljanju in zbiranju podatkov o tekočem delovnem procesu ali stanju okolja poteka na odprtem prostoru, na prostem, v ropotu, na premičnem stroju. Za delo je značilen hiter tempo, presoja in ocena prihodnjih dogodkov in vsiljen ritem pri spremljanju ciklično ponavljajočega delovnega procesa. Delo se opravlja samo stoje, redko v prisiljenem položaju, s pogostim pripogibanjem (merjenje gozdnih lesnih sortimentov). Delo poteka v skupini najmanj dveh snemalcev in občasno preko rednega delovnega časa.

Za delo je zahtevana strokovna usposobljenost za delo z merilnimi instrumenti, poznavanje preučevanega dela ter polnoletnost, večje psihofizične sposobnosti, vid na blizu in globinski vid (očala niso ovira), spretnost s prsti in ročna spretnost. Snemalci, ki opravljajo meritve v delovišču, se morajo seznaniti z navodili za varno delo z gozdnimi žičnicami, izjavo o varnosti, oceno tveganja in ukrepi za zagotavljanje varnosti za delovno mesto žičničar in z navodili za varnost, ki so zbrana v priročniku za upravljanje in navodilih za vzdrževanje žične naprave, ki je predmet preučevanja. V času obratovanja žične naprave in sočasnem opravljanju dela v skupnem delovišču so vsi udeleženi dolžni spoštovati navodila strojnika t.j. žičničarja, ki upravlja žično napravo na razkladalni postaji. Delovna oprema je pregledana v periodičnih ciklih po navodilih proizvajalca in tehnične dokumentacije. Za požarni red na delovnem mestu velja izdelan požarni red izvajalca preučevanih del v delovišču.

Osebno varovalno opremo snemalcev v osnovi sestavlja čelada (SIST EN 397), primerna delovna obleka, delovni čevlji, ki dobro ščiti pred mrazom, osebna prva pomoč in viden telovnik (vidnost na terenu). Komplet prve pomoči je v vozilu na delovišču.

2.2 Opis dela

Študij dela sestavljajo predvsem meritve časa in meritve učinkov, v razširjeni obliki pa še meritve delovnega okolja, posledic dela v sestoji, ergonomskih meritev delavcev in njihovih delovnih sredstev, meritve prostora, meritve zmogljivosti določenih naprav ali njihovih komponent ipd. Za meritvi časa in učinkov sta potrebna dva snemalca. Snemalec časa po določeni metodi beleži spremembe in trajanje porabe časa za posamezne delovne postopke, snemalec učinkov pa meri in beleži podatke o predmetu dela (npr.: o dolžinah in premerih posameznih sortimentov v tovoru). Meritve lahko potekajo tako v sestoji kot na

razkladalni postaji. Zbiranje podatkov temelji na opazovanju in pravilnem uvrščanju dela v določene operacije. Potrebno je dobro poznavanje delovnega procesa, ki ga preučujemo. Pri spremljanju celotnega delavnika, je nujen prihod na delovišče sočasno s prihodom preučevane ekipe žičničarjev. Pogosto tudi prej in zapuščenje delovišča po končanem delavniku. Pomembna je organizacija dela in delitev nalog, ki jo snemalci določijo vnaprej po delovnem nalogu. Odmori so večinoma vezani na odmore žičničarjev v delovišču.

2.3 Opis nevarnosti in ukrepi za povečanje varnosti in kakovosti dela

Razen nevarnosti nevarnih snovi in dela na višini, s katerimi snemalci ne prihaja v stik, grozijo snemalcu enake nevarnosti kot žičničarju. Ukrepi povečanja varnosti pred različnimi nevarnostmi so podobni:

- dosledna uporaba osebne varovalne opreme,
- pravilna tehnika dela in ustrezni delovni postopki,
- redno teoretično in praktično usposabljanje,
- nadzor tehnike dela in uporabe osebne varovalne opreme,
- zaščita pred udarom strele,
- cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu,
- redna nabava osebne in kolektivne varovalne opreme v skladu z veljavnimi standardi in hranjenje dokumentacije,
- uporaba primernih delovnih oblačil,
- uporaba zaščitnih sredstev pred vplivi sonca,
- uporaba primerne zatočišča (npr.: osebno vozilo),
- upoštevanje varnostne razdalje od EE in TT vodov,
- zaščita pred udarom strele,
- usposabljanje snemalcev pri zamenjavah v skupini,
- vzdrževanje delovne opreme skladno s tehničnimi navodili,
- redno izdajanje potnih in delovnih nalogov.

Dodatno pa je potrebno uvesti naslednje ukrepe:

- seznanitev žičničarjev o delu snemalcev vnaprej,
- uskladitev premikanja in zadrževanja snemalcev in delavcev (potrebno se je dogovoriti, kako se premika snemalci med delovnim procesom in določiti mesto nahajanja snemalca med posameznimi delovnimi operacijami in smer umika pri povečanem tveganju),
- dodatna označitev snemalcev z vidnimi, odsevnimi telovniki,
- zagotovitev stalne komunikacije med snemalci (potrebna je uporaba radijske povezave z možnostjo prostoročnega komuniciranja).

Dodatni ukrepi služijo povečanju varnosti, z uvedbo radijske povezave snemalcev pa se spremeni tudi metoda dela, ker odpade podvajanje snemalnih listov in dodatnih obdelav časovnih snemanj, podatki študija

časa se lahko beležijo na enem mestu, omogočeno je merjenje učinkov samo v delovišču, kar zmanjša možne motnje delovnega procesa predvsem na razkladalni postaji, snemalec je sprotno seznanjen o stanju delovnega procesa, presoja dogodkov je olajšana, delo pa manj stresno.

3 INTEGRACIJA DELOVNIH MEST NA DELOVIŠČU

3.1 Obveznost dela na skupnem delovišču

Raziskovalne naloge na področju študija dela so neposredno povezane z delom snemalcev na deloviščih, kjer delovni proces poteka. To velja tudi za žično spravilo, ki ga uvrščamo med dela z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare (Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu, Ur. l. SRS, 15/79). Delo na skupnem delovišču zahteva posebne ukrepe varnosti in varovanja pri delu vseh udeležencev. Narava študija dela mora zagotavljati tako metodo spremljanja delovnih procesov, da ne moti ali ovira nobenega delovnega postopka. Izvajanje meritev in prisotnost snemalcev ne sme spreminjati utečenih in pravilnih postopkov tehnike dela.

3.2 Motnje in oviranje delovnih procesov na skupnem delovišču

Zaradi snemanja učinkov dela in spravičnih razdalj prihaja do občasnih srečanj snemalcev in žičničarjev v območju delovanja stroja in bremena. V primeru merjenja sortimentov na razkladalni postaji pa tudi do krajših prekinitev pri delu. V času meritev sortimentov na razkladalni postaji prihaja do različnih situacij pri odpenjanju. V vsakem primeru je potrebno zagotoviti, da je stroj v času merjenja v mirovanju. Sočasno z merjenjem hlodov lahko poteka le prazna vožnja vozička v delovišče, razvlačevanje prazne vrvi in vezanje bremena. Temu se izognemo z merjenjem sortimentov v sestoji takrat, ko poteka oblikovanje novega tovara. Tako snemalec učinkov ne ovira več koncentriranih delovnih postopkov žičničarja na razkladalni postaji. Z uporabo radijske zveze med snemalcem učinkov v delovišču in snemalcem časov, ki se nahaja na razkladalni postaji, lahko snemalec časov natančno spremlja tudi časovna trajanja posameznih operacij v delovišču, ki mu jih sporoča po dogovorjenih šifrah snemalec učinkov. Tako je občutno zmanjšano tudi nepredvidljivo premikanje snemalcev po delovišču.

3.3 Dogovor o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču

25. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur.l. RS, št. 56/99) zahteva sklenitev sporazuma med delodajalci, ki opravljajo delo na

skupnem delovišču. Sporazum je namenjen določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in varovanju zdravja pri delu. Za potrebe raziskovalnih nalog s področja žičnega spravila smo pripravili pisni sporazum med izvajalci gozdarskih del, izvajalci raziskave in naročnikom raziskave. Sporazum temelji na Zakonu o varnosti in zdravju pri delu, Pravilniku o varstvu pri delu v gozdarstvu, Izjavah o varnosti z oceno tveganja pri izvajalcih gozdarskih del in Pravilniku o varstvu pri delu pri izvajalcu raziskave. Sporazum o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču št. 48/2002 (priloga 1) določa skupne ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu s katerimi opredelimo načine in sredstva za odkrivanje, preprečevanje in odstranjevanje vzrokov, ki lahko privedejo do telesnih poškodb, zdravstvenih okvar in drugih škodljivih posledic za življenje in zdravje delavcev. Razdeljen je na splošne varnostne ukrepe, ki v posameznih členih opredeljujejo organizacijo dela na skupnem delovišču, delo odgovornega za usklajeno izvajanje varnostnih ukrepov, veljavnost varnostnih ukrepov in vodje del za usklajevanje varnostnih ukrepov na skupnem delovišču za pristojno območje. V posebnih varnostnih ukrepih je opredeljen Program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču (priloga 2), ki ga bosta izvajala izvajalca gozdarskih del in raziskav. Program podaja kratek opis problematike dela na skupnem delovišču, opredeljuje namen programa in splošna izhodišča ter s specifičnimi ukrepi usklajuje delo snemalcev in žičničarjev. Predvideva tudi vodenje pisnih evidenc o izvajanju del na skupnem delovišču.

4 ZAKLJUČEK

Študij dela je neposredno povezan s spremljanjem delovnega procesa. Pri spremljanju gozdarskih del pomeni to tudi delo na skupnem delovišču. Pri tem se lahko zaradi zagotavljanja varnosti pri delu in varovanja zdravja vseh udeleženih lahko spremenijo utečeni delovni postopki, ali prihaja celo do prekinitev dela. Študij dela zahteva spremljanje delovnih procesov brez vplivov na njihov potek ali celo na produktivnost dela. Zato je potrebno vnaprejšnje usklajevanje zagotavljanja varnosti in uveljavitev takšnih metod raziskovalnega dela, ki ne povzročajo dodatnih motenj delovnega procesa oz. jih zmanjšuje na minimum in ne vplivajo na rezultate raziskave in produktivnost dela. To smo poskušali doseči s sporazumom o zagotavljanju varnosti in varovanju zdravja pri delu na skupnem delovišču in dodatnim programom posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču ter modificiranjem metode zbiranja podatkov pri snemanju časov in učinkov (uporaba radijske zveze s prostoročnim upravljanjem med snemalcema).

5 LITERATURA

1. Zakon o varnosti in zdravju pri delu, Ur. list RS št. 56/99
2. Odredba o osebni varovalni opremi, Ur. list RS št. 97/00
3. Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu, Ur. list RS št. 89/99
4. Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme, Ur. list RS št. 89/99
5. Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu, Ur. list SRS, št. 15/79
6. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, Ur. list RS št. 89/99
7. Srna M., Delovna mesta in varnostni znaki, Priročnik za strokovni izpit iz varnosti in zdravja pri delu, ZVD d.d., Ljubljana, 2002
8. Pravilnik o načinu izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja, Komentar in nasveti delodajalcem, Metoda za oceno tveganja ZVD., delo+varnost 119, Knjižnica ZVD d.d., Ljubljana 2000
9. Beurteilung und Dokumentation von Gefährdungen bei foestlichen Tätigkeiten., SUVA, Luzern, 2002
10. Riedel, E., Sicherheit bei der Holzbringung mit Seilkran., AFZ-Der Wald, s. 666, Nr. 13, 2002
11. Holzernte in der Durchforstung 3, Seilgelände, Organisation., FPP, Wien, 1997, s. 51-71
12. Izjava o varnosti, ocena tveganja in ukrepi za zagotavljanje varnosti za delovno mesto žičničar., SGG Tolmin d.d., 2002
13. Priročnik za upravljanje in navodila za vzdrževanje naprave Syncrofalke, GG Bled, november 2000
14. Medved M., Predlog sporazuma o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču., junij 2002
15. Medved M., Predlog programa posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču., junij 2002

7 PRILOGE

priloga 1:

Sporazum o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje
varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču
št. 48/2002

priloga2:

Program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu
na skupnem delovišču

SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE, Dunajska 58, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa čirektorica Marja Majer-Cuk, univ.dipl.inž.kmet., d.š.: 26279266 (v nadaljevanju naročnik)

in

Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa direktor prof.dr.dr.h.c. Nikolaj Torelli, davčna številka: 37808052 (v nadaljevanju izvajalec raziskav)

ter izvajalci del na raziskovalnih deloviščih (v nadaljevanju izvajalci del)

Soško gozdno gospodarstvo d.d., Brunov drevored 13, 5220 Tolmin, ki ga zastopa direktor mag.Ljubo Čibej, univ.dipl.inž.gozd., d.š.: 60142197 (v nadaljevanju SGG)

&

Gozdno gospodarstvo Bled d.d., Ljubljanska cesta 19, 4260 Bled, ki ga zastopa direktor Zvone Šolar, univ.dipl.inž.gozd., d.š : 34065016 (v nadaljevanju GG Bled)

&

EGOLES d.d., Kidričeva cesta 56, 4220 Škofja Loka, ki ga zastopa direktor Andrej Drašler, univ.dipl.inž.gozd., d.š.: 49122347 (v nadaljevanju Egoles)

sklenejo

**S P O R A Z U M O D O L O Č I T V I S K U P N I H
U K R E P O V Z A Z A G O T A V L J A N J E V A R N O S T I I N
Z D R A V J A P R I D E L U N A S K U P N E M
D E L O V I Š Č U
št.048/2002**

1. člen

Sporazum se sklepa na podlagi zakonske določbe 25. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list RS, št.56/99) ter na podlagi sprejetih Izjav o varnosti z oceno tveganja pri naročniku, izvajalcu raziskav in izvajalcih del.

2. člen

Izvajalec raziskav izvaja raziskovalno delo na podlagi pogodbe o izvedbi raziskovalnih nalog s področja žičnega spravila iz gozdov v lasti RS sklenjene z naročnikom z dne 17.12.2001. Izvajalci del so nosilci dolgoročne koncesije za izkoriščanje gozdov v lasti RS na podlagi sklenjenih koncesijskih pogodb z naročnikom po tej pogodbi, Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

3. člen

S skupnimi ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu se določijo načini in sredstva za odkrivanje, preprečevanje in odstranjevanje vzrokov, ki lahko privedejo do telesnih poškodb, zdravstvenih okvar in drugih škodljivih posledic za življenje in zdravje delavcev.

I. Splošni varnostni ukrepi

4. člen

Delo na skupnem delovišču mora biti organizirano tako, da delavci naročnika, izvajalca raziskav in izvajalcev del niso ogroženi in da ne ogrožajo drug drugega.

5. člen

Za usklajeno izvajanje varnostnih ukrepov na skupnem delovišču se sporazumno pooblašča dr. Mirko Medved, zaposlen pri izvajalcu raziskav (odgovorni delavec).

6. člen

Odgovorni delavec mora za čas svoje odsotnosti s skupnega delovišča imenovati namestnika za usklajevanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu. Namestnik odgovornega delavca je Jaka Klun, univ. dipl. inž. gozd, zaposlen pri izvajalcu raziskav.

7. člen

Odgovorni delavec mora o vseh ukrepih, ki so pomembni za varno in zdravo delo na skupnem delovišču obveščati strokovno službo posameznega izvajalca del za varnost in zdravje pri delu. O sprejetih posebnih skupnih ukrepih, ki zadevajo delavce naročnika, izvajalca raziskav in izvajalcev del, pa mora pisno obvestiti njihove odgovorne osebe.

8. člen

Odgovorni delavec mora ustaviti delo na skupnem delovišču, če se ne izvajajo dogovorjeni varnostni ukrepi ali odstraniti z dela delavca, če kljub predhodnemu opozorilu krši dogovorjene splošne in posebne ukrepe za varnost in zdravje pri delu. Ustavitev del ali odstranitev delavca je treba takoj javiti pooblaščenemu strokovnemu delavcu izvajalca del.

9. člen

Vse varnostne ukrepe, ki so dogovorjeni in usklajeni na delovišču, odstranitev delavca, ustavitev dela, poškodbo pri delu, požar ali materialno škodo zaradi nesreče pri delu, zapiše odgovorni delavec oz. namestnik odgovornega delavca.

10. člen

Delavci izvajalca raziskav in izvajalcev del morajo izpolnjevati zdravstvene pogoje za delo, biti morajo teoretično in praktično usposobljeni za varno delo na skupnem delovišču ter morajo biti opremljeni s predpisano osebno zaščitno opremo, njihova delovna sredstva in oprema pa mora ustrezati zahtevam varnosti in mora biti periodično pregledana.

11. člen

O izvajanju del na skupnem delovišču je treba voditi pisne evidence, ki jih vodi izvajalec raziskav.

12. člen

Če izvajalec del posamezna dela, ki se izvajajo na delovišču, odda drugemu delodajalcu (podizvajalcu), mora pred začetkom dela o tem obvestiti naročnika, zahtevati pisno evidentiranje ter odgovornemu delavcu predložiti vsa dokazila iz 8. člena tega sporazuma.

13. člen

Na skupnem delovišču veljajo varnostni ukrepi predvideni v oceni tveganja za delovno mesto.

14. člen

Izvajalci del določijo za vodje del ter za usklajevanje varnostnih ukrepov na skupnem delovišču in sicer na posameznem območju koncesije, katere obseg je v skladu s koncesijskimi pogodbami, naslednje delavce:

1. za družbo SGG Tolmin, d.d.: (Simon KOVŠCA, dipl.inž.gozd., Silvester PELJHAN, univ.dipl. inž.gozd., Miloš MERVIČ, univ.dipl.inž.gozd. in Darko Pretner).
2. za družbo GG Bled, d.d.: Alenka .....
3. za družbo Egoles Škofja Loka, č.d.: (Vili NOVAK, univ.dipl.inž.gozd., Bojan BAJŽELJ, univ.dipl.inž.gozd., Drago SMILJANIČ, Matjaž KOŠNJEK in Janez PAPLER)

Izvajalec raziskav določi za vodjo raziskovalnih del ter za usklajevanje varnostnih ukrepov na skupnem delovišču dr.Mirka Medveda..

15. člen

Predstavnik naročnika po tej pogodbi je Marko Matjašič, univ.dipl.inž.gozd.

II. Posebni varstveni ukrepi

16. člen

Izvajalci del in izvajalec raziskav, morata pred začetkom del na skupnem delovišču oz. pred podpisom tega sporazuma naročniku predložiti program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu, ki ga bosta izvajala na delovišču.

III. Sklep

17. člen

Sporazum velja dokler so delavci izvajalcev del in izvajalca raziskav na delovišču in dokler imajo na tej lokaciji svoja delovna sredstva in opremo (stroje, orodja in druge delovne pripomočke) ter materiale. Sporazum velja do izpolnitve pogodbe o izvedbi raziskovalnih nalog s področja žičnega spravila, ki se nanašajo na terenska snemanja.

18. člen

Stranke bodo vsa sporna vprašanja reševale sporazumno v duhu dobrih poslovnih običajev. V primeru, da spora ne rešijo sporazumno, je za razrešitev spora pristojno sodišče v Ljubljani.

19. člen

Ta sporazum začne veljati z dnem, ko ga podpišejo vse stranke in je izdelan v petih (5) enakih izvodih, od katerih vsaka stranka prejme po en (1) izvod. Z vsebino sporazuma morajo biti dokazno seznanjeni vsi delavci, ki so odgovorni za njegovo izvajanje in nadzor.

Ljubljana dne.....

Izvajalec raziskav:

Gozdarski inštitut Slovenije

Prof.dr.dr.h.c. Nikolaj Torelli

Direktor

Ljubljana dne .....

Naročnik:

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov

Marja Majer-Cuk, univ. dipl. inž. kmet.

Direktorica

Tolmin, dne.....

Izvajalec del:

SGG Tolmin d.d.

Mag. Ljubo Čibej

Direktor

Bled, dne.....

Izvajalec del:

GG Bled d.d.

Zvone Šolar, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor

Škofja Loka, dne.....

Izvajalec del:

Egoles Škofja Loka d.d.

Andrej Drašler, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor

Priloga: Program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču

Izvajalci del:
SGG Tolmin d.d.
GG Bled d.d.
Egoles Škofja Loka d.d.

Izvajalec raziskav:
Gozdarski inštitut Slovenije

Program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču

Uvod

Spravilo lesa z žičnimi napravami uvrščamo med dela z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare (3. čl. Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu, Ur.list SRS, 15/79). To še posebej velja za spravilo lesa z žičnimi napravami. Kljub temu, da so poškodbe redke, pa so v primeru raztrganja žičnih vrvi ali udarcev hlodov lahko zelo težke ali celo usodne.

Pri izvajanju raziskav spravila lesa z žičnimi napravami Syncrofalke se v delovišču poleg gozdnih delavcev – žičničarjev gibajo tudi delavci, ki opravljajo terenske meritve za potrebe raziskave - raziskovalci. Kljub temu, da naj bi pri tem upoštevali načelo nemotenja procesa ustaljenega načina dela, prihaja predvsem zaradi merjenja učinkov dela in spravnih razdalj, do občasnih srečanj merilcev in žičničarjev v območju delovanja stroja in bremena. V primeru merjenja sortimentov na razkladalni postaji pa tudi do krajših prekinitev pri delu.

Zaradi zagotovitve varnosti in zdravja, tako žičničarjev kot raziskovalcev, smo pripravili **Program posebnih ukrepov varnosti in zdravju pri delu na skupnem delovišču (skrajšano program)** v skladu z zahtevami Zakona o varnosti in zdravju (Ur. List RS 56/99) in Sporazuma o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču (št. 048/2002).

Splošna izhodišča programa

Območje delovanja stroja – delovišče - je območje kjer se nahajajo podrti drevesa, razžagani sortimentii in vejevje, prostor za skladiščenje sortimentov ter celotno območje delovanja žičnih vrvi v primeru raztrganja – povratni udarci vrvi.

Žičničarji so usposobljeni za opravljanje svojega dela ter za izvajanje ukrepov varnosti in zdravja ter občasno preverjani po programu družbe v kateri so zaposleni.

Raziskovalci, ki opravljajo meritve v delovišču, se morajo seznaniti z navodili:

- za varno delo z gozdnimi žičnicami:
- izjavo o varnosti, oceno tveganja in ukrepi za zagotavljanje varnosti za delovno mesto žičničar,
- z navodili za varnost (poglavje 6 iz Priročnika za upravljanje in navodil za vzdrževanje naprave Syncrofalke, GG Bled, november 2000), kar je osnova za teoretično usposobljenost za delo na skupnem delovišču.

Specifični ukrepi programa

Praktično usposobljenost raziskovalcev se zagotovi na vsakem delovišču posebej tako, da se seznanijo s posebnimi zahtevami za zagotavljanje varnosti in zdravja v posameznem delovišču (seznanani odgovorni vodja del in strojnik).

V času delovanja stroja in sočasnem opravljanju dela v skupnem delovišču so vsi udeleženi dolžni spoštovati navodila strojnika.

V času meritev sortimentov na razkladalni postaji prihaja do različnih situacij pri odpenjanju. V vsakem primeru je potrebno zagotoviti, da je stroj v času merjenja v mirovanju. Sočasno z merjenjem hloedov lahko poteka le prazna vožnja vozička v delovišče, razvlačevanje prazne vrvi in vezanje bremena. Merilec na rampnem prostoru ob stroju se mora v času prekladanja sortimentov umakniti na varno razdaljo izven dosega bremen. Merilci se morajo pri privlačenju bremen in dviganju ter pri polni vožnji in spuščanju bremen umakniti na primerno varnostno razdaljo izven vplivnega območja napetosti vrvi.

Merilec v delovišču mora poleg splošnih zahtev za varno gibanje in hojo po terenu biti posebej pozoren, da se ne nahaja v nevarnem območju dosega pretrganih vrvi oz. gibajočih sortimentov med privlačenjem, dviganjem in polno vožnjo. Stojišče merilca v strmini je vedno nad sortimenti, ki bi zaradi privlačenja ali drugih vzrokov lahko zdrsnili navzdol.

Pisna evidenca

Izvajanje del na skupnem delovišču spremlja in beleži vodja ekipe izvajalcev raziskav. V pisne evidence - dnevnik dela se za vsak snemalni dan vpišejo:
-seznam prisotnih na delovišču,
-evidentira se potencialne nevarne situacije za nezgode (to bo koristilo potrebam raziskave ter izboljševanju ukrepov zagotavljanja varnosti in organizacije dela).

Pisna evidence se vodi v posebnem zvezku.

Program posebnih ukrepov je priloga sporazuma o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravju pri delu na skupnem delovišču.

Izvajalci del:
SGG Tolmin
GG Bled
Egoles Škofja Loka

Izvajalec raziskav:
Gozdarski inštitut Slovenije

Datum:
Štev:

Program posebnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču (skrajšano program)

Uvod

Spravilo lesa z žičnimi napravami uvrščamo med dela z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare (3. čl. Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu, Ur.list SRS, 15/79). To še posebej velja za spravilo lesa z žičnimi napravami. Kljub temu, da so poškodbe redke, pa so v primeru raztrganja žičnih vrvi ali udarcev hlodov lahko zelo težke ali celo usodne.

Pri izvajanju raziskav spravila lesa z žičnimi napravami Syncrofalke se v delovišču poleg gozdnih delavcev – žičničarjev gibajo tudi delavci, ki opravljajo terenske meritve za potrebe raziskave - raziskovalci. Kljub temu, da naj bi pri tem upoštevali načelo nemotenja procesa ustaljenega načina dela, prihaja predvsem zaradi merjenja učinkov dela in spravnih razdalj, do občasnih srečanj merilcev in žičničarjev v območju delovanja stroja in bremena. V primeru merjenja sortimentov na razkladalni postaji pa tudi do krajših prekinitev pri delu.

Zaradi zagotovitve varnosti in zdravja, tako žičničarjev kot raziskovalcev, smo pripravili **Program posebnih ukrepov varnosti in zdravju pri delu na skupnem delovišču (skrajšano program)** v skladu z zahtevami Zakona o varnosti in zdravju (Ur. List RS 56/99) in Sporazuma o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču (št. 048/2002).

Splošna izhodišča programa

Območje delovanja stroja – delovišče - je območje kjer se nahajajo podrti drevesa, razžagani sortimentii in vejevje, prostor za skladiščenje sortimentov ter celotno območje delovanja žičnih vrvi v primeru raztrganja – povratni udarci vrvi.

Žičničarji so usposobljeni za opravljanje svojega dela ter za izvajanje ukrepov varnosti in zdravja ter občasno preverjani po programu izvajacev.

Raziskovalci, ki opravljajo meritve v delovišču, se morajo seznaniti z navodili:
-za varno delo z gozdnimi žičnicami:
-izjavo o varnosti, oceno tveganja in ukrepi za zagotavljanje varnosti za delovno mesto žičničar,

-z navodili za varnost (poglavje 6 iz Priročnika za upravljanje in navodil za vzdževanje naprave Syncrofalke, GG Bled, november 2000), kar je osnova za teoretično usposobljenost za delo na skupnem delovišču.

Specifični ukrepi programa

Praktično usposobljenost raziskovalcev se zagotovi na vsakem delovišču posebej, kjer se seznanijo s posebnimi zahtevami za zagotavljanje varnosti in zdravja v posameznem delovišču (seznanj odgovorni vodja del in/ali strojnik).

V času delovanja stroja in sočasnem opravljanju dela v skupnem delovišču so vsi udeleženi dolžni spoštovati navodila strojnika.

V času meritev sortimentov na razkladalni postaji prihaja do različnih situacij pri odpenjanju. V vsakem primeru je potrebno zagotoviti, da je stroj v času merjenja v mirovanju. Sočasno z merjenjem hlodov lahko poteka le prazna vožnja vozička v delovišče in razvlačevanje prazne vrvi. Merilec na zgornji postaji se mora pri prekladanju sortimentov ter pri privlačevanju bremena in polni vožnji umakniti na primerno varnostno razdaljo – izven dosega območja prekladanja.

Merilec v delovišču mora poleg splošnih zahtev za varno gibanje in hojo po terenu biti posebej pozoren, da se ne nahaja v nevarnem območju dosega pretrganih vrvi oz. gibajočih sortimentov med privlačevanjem, dviganjem in polno vožnjo.

Stojišče merilca v strmini je vedno nad sortimenti, ki bi zaradi privlačevanja lahko zdrsnili navzdol.

Pisna evidenca

Izvajanje del na skupnem delovišču spremlja in beleži vodja ekipe izvajalcev raziskav. V pisne evidence - dnevnik dela se za vsak snemalni dan vpišejo:
-seznam prisotnih na delovišču (15. čl. sporazuma),
-evidentira se potencialne nevarne situacije za nezgode (to bo koristilo potrebam raziskave ter izboljševanju ukrepov zagotavljanja varnosti in organizacije dela).

Z zapisi o izvajanju del na skupnem delovišču se ob koncu delovnika seznanj strojnika, kar potrj s podpisom.

Pisna evidence se vodi v posebnem zvezku.

Program posebnih ukrepov je priloga sporazuma o določitvi skupnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravju pri delu na skupnem delovišču.